

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Insercijski oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljanske pokrajine pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Coni Corri Post No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kr.
Italije in tuzemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izšla vsak dan razen ponedeljka
Naročnina: mala mesečno Lit 18.—,
za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim lu-
trum« Lit 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Prodiranje v Tunisu

Osvojitve novih sovražnikovih postojank — Uničevanje angleških skupin v Sirtiki

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 23. decembra naslednje 942. vojno poročilo:

V Tunisu so italijanske in nemške vojne skupine po živahnih krajevnih spopadih pridobile na ozemlju; zasedle so žilavo branjene gorske postojanke. Protinapadi sovražnika so bili odbiti. Zajeli smo nekaj sovražnikov in zaplenili vojni material.

V Sirtiki so bile uničene skupine nasprotnikov, ki so poskušale motilne akcije. V teku dneva so protiletalske baterije sestrelile dve britanski letali.

Nemška letala so v napadu na anglo-ameriške preskrbovalne konvoje v alžirskih vodah zadnja dva dneva zadela in težko poškodovala pet velikih trgovskih ladij in eno torpedovko.

Zmotni anglosaški računi

Berlin, 22. dec. s. Stockholmski poročevalec »Völkscher Beobachter« piše v kratkem komentarju k poslednjim dogodkom, da se v nekaterih angleških političnih krogih vedno bolj uveljavlja teza, po kateri naj bi se težišče operacij sedaj pomikalo proti zapadu. List »Observer« smatra v zvezi s tem, da so operacije v Libiji pristile britansko armado, da je precej zavlekla izvedbo svojih načrtov, s čimer je postavila na glavo vse začetne taktične zamisli, medtem ko se vojne sile Osi v Afriki ohranile svojo glavno sestavo nedotaknjeno. Tunis ima svojo pozitivno kakor tudi svojo negativno stran, zlasti v pogledu nadzorstva Osi v Sredozemlju. Za zaveznikiške narode je ta okolnost negativna. Najti zaradi navzočnosti sil Osi v Tunisu ne je zavlekla sploštev in povezanost med oporiščem v Gibraltaru in onim v Aleksandriji, kakor so se zavlekli tudi naloge, ki so jih angloško-ameriške oborožene sile nameravale izpolniti, da bi si ustvarile odločno desko za ofenzivo proti kontinentu. Ta zakasnitev, ugotavlja britanski list, pa pomeni istočasno prednost za sile Osi, ki so tako pridobile na času, da so lahko očale italijansko obalo in organizirale proti-

ofenzivo v Evropi. Nemški poročevalci pripominja, da je to sodbo napisal angleški list, ki je zelo blizu političnim in vojaškim oficioznim krogom v Veliki Britaniji.

Gibraltar pod ameriškim nadzorstvom

Rim, 22. dec. s. Ameriški listi objavljajo poročilo posebnega poročevalca agencije »Associated Press« Gallagherja pri glavnem zaveznikem stanu v severni Afriki. V poročilu, ki je datirano s 5. decembrom, pripoveduje Gallagher z vidnim zadovoljstvom, da je v prvih petih dneh operacij v severni Afriki poveljništvo britanskega oporišča v Gibraltaru prevzel severno-ameriški general Eisenhower. Poročevalec ugotavlja, da je bil general Eisenhower prvi tujec, ki je po dveh stoletjih prevzel nadzorstvo nad to trdnjavo britanskega imperija. Tako je tudi general Macfarlane, poveljnik gibraltarske posadke, bil podrejen Eisenhowerju, kar pojasnjuje, zakaj je ta Gallagherjeva vest povzročila v Ameriki tolikšno pozornost. Tudi ta okolnost spada namreč v program Rooseveltove politike, ki ne opušča nobene prilike, da ne bi poudarila, da se morajo sedaj Angleži podrediti volji Washingtona in v vseh okoliščinah dati prednost prekoceanski zavznici.

Italijanska svečanost v Čilu

Santiago, 22. dec. s. V navzočnosti predsednika republike so v mestu Talca proslavili drugo obletnico ustanovitve mesta. Ob tej priliki je bil slovesno odprt velik trg, ki je bil nazvan po Italiji in sredi katerega se dviga spomenik z rimsko volkuljo in liktorskimi svežnji, ki je delo nekega italijanskega arhitekta v Čilu. Spomenik so mestu poklonili Italijani v Talci. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki kr. italijanskega veleposlaništva z vsemi domačimi oblastmi. Med največjim navdušenjem so učenci mestnih šol zapeli himno Rimu.

Angleško zgražanje nad postopanjem Darlana

Darlan drži v zaporih še 25.000 ljudi

Rim, 23. dec. s. Britanski listi ne opuste nobene prilike, da ne bi kritizirali in izlivali svojega žolča proti Darlanu kot izdajalci, ki je rajši sprejel dolar kot funt in tako kompromitiral delo Anglije v korist njenemu Benjaminu De Gaulleu. Angležem prihaja pri tem prav vsaka pretveza, da obtožujejo Darlana. Tako mu sedaj očitajo njegovo zadržanje nasproti Francozom, ki so bili sicer uradno proglašeni za sovražnike vichyjske vlade, ki pa jih Darlan še nadalje drži v zaporu. List »Daily Mirror« opozarja pod naslovom »Darlan drži v zaporu 25.000 oseb«, da je med 25.000 zaprtimi v raznih alžirskih zaporih okrog 10.000 Francozov. Najmanj 98 odstotkov teh Francozov je bilo zaprtih, ker so veljali kot nasprotniki vichyjske vlade in niso prikrivali svojih simpatij za sovražnika. Aretirani so bili pod obtožbo, da so sabotirali sodelovanje Vichyja in Berlina in da so ustvarili organiziran odpor. List navaja nato, da je Roosevelt že

17. novembra zahteval osvoboditev vseh, ki so nasprotovali Osi, Darlan in njegovi funkcionarji pa so se hoteli iznebiti te zahteve. Opravičili so se s tem, da omejenе osebe ne morejo biti izpuščene, češ, da gre za agitatorje, ki so kompromitirali mir in red. Darlan je nadalje trdil, da so ti aretiranci navadni zločinci, ki so motili javni red in da jih zato ni mogoče upoštevati pri izpuščanju iz zaporov, kakor je želel predsednik Zedinjenih držav.

List »Daily Telegraph« pa piše, da je Darlanova jeza proti vsem, ki so izdali domovino v korist Zedinjenim državam, tako iskrena, da si je mogoče misliti baš nasprotno. Zvite izjave Darlana o tem, kar da je storil za sodelovanje z zavezniki, bi nudile prav prijetno snov za romane. Angleška vlada še vedno ne ve za gotovo, ali so bili vsi sovražniki Osi, ki so bili internirani, zares izpuščeni na svobodo, vsekar pa bo svoje bodoče voditelje moral zbrati francoski narod sam.

petroleju. V zaključku ugotavlja list, da vsi interesi zahtevajo ustanovitev preiskovalne komisije in vladnega urada, ki naj bi nadzoroval proizvodnjo, prevažanje in cene.

Ameriški tednik »News Week« piše v članku o Sovjetski zvezi, da so na razpolago avtentične vesti o notranjem položaju v Rusiji. V celoti so življenjski pogoji ruskega civilnega prebivalstva bedni. Rusija razpolaga še s polji za 60 odstotkov žitne proizvodnje v primeri s prvotno. Res je, da so Rusi napredovali v pridelovanju žita na področjih za Uralom, toda najhujše je to, da morajo poljedelska dela opravljati ženske in da nimajo na razpolago najbolj potrebnega kmetijskega orodja. Posledica tega je izredno pomanjkanje živil za civilno prebivalstvo. Ameriška vlada je vse prepevedala prodajo goriva na drobno do nadaljnje odredbe.

Smrtna nesreča

južnoafriškega generala

Lorenzo Marquez, 23. dec. Iz Johannesburga se doznava, da nekateri nadaljnje podrobnosti o letalski nesreči, pri kateri je našel smrt južnoafriški general Pienard. Prevozno letalo ameriškega tipa »Lokood« je zapustilo Kairo v smeri proti južni Afriki, blizu iz neznanih razlogov je treščilo v bližini Havirodougula na zemlje ob jezeru Viktoriji. Razen generala Pienarda je pri tej nesreči izgubilo življenje še 11 višjih oficirjev.

Komunistično rovarjenje v Angliji

Berlin, 22. dec. s. Listi komentirajo predlog angleške komunistične stranke za spopitev z laburistično stranko ter izražajo mnenje, da je ta predlog nasvetovala ali celo zaukazala Moskva. Komunisti bi se hoteli poslužiti tega trojanskega konja in tako prodreti v vladne sfere, da bi tam izvrševali neposredni vpliv na Churchilla. Dejansko bi potemtakem ta vpliv vršil Stalin sam. Predlog angleških komunistov predstavlja torej novo etapo na poti k boljšeizvajalji Velike Britanije, kar hoče reči diktator doseči za vsako ceno.

Hud sovjetski poraz ob Tereku

Velike izgube sovjetskih čet med Volgo in Donom — Uspeli napadi nemških čet pri Voronežu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. dec. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo: Nemške oklopne čete so severno od Tereka, potem ko so krvavo zavrnile močne napade, sledile bežečemu nasprotniku ter pripeljele nad 400 ujetnikov in zažgale oklopni vlak.

Pri ponovnih brezuspešnih napadih med Volgo in Donom in v Stalingradu so utrpele sovjetske čete velike izgube.

Ob srednjem Donu trajajo hude borbe dalje.

Pri Voronežu so nemške čete prodrle preko zamrle reke v sovražne postojanke in razdejale številne bojne postojanke. Posadke so bile uničene ali pa ujele, protinapadi pa razbiti deloma že na izhodišnih postojankah.

V srednjem in severnem odseku fronte samo borbe krajevnega pomena odnosno delovanje izvidniških in napadalnih oddelkov.

Napadi na oporišče Velike Luki so se razbili ob hrabrem zadržanju nemške posadke.

V Libiji so bili uničeni sovražni napadalni oddelki.

Nemško-italijanske bojne skupine so v Tunisu vrgle sovražnika s trdovratno branjenе gorske postojanke. Pripeljanih je bilo mnogo ujetnikov in tudi plena. En sovražni eskadron je bil popolnoma uničen.

Vzhodno od Burie sta bila med napadom nemških bojnih letal zažgana dva velika prevozna parnika, med njima 12.000 do 15.000 tonska potniška ladja. Rušilna letala so dosegla bombne zadetke na sovražni podmorščici. Računati je treba za njeno izgubo. Ponoči so bile bombardirane pristaniške naprave v Boni in neko sovražno letalsko oporišče v Alžiru.

Posamezna angleška letala so podnevi in preteko noč izvršila nenčinkovito vznemirjevalne napade na severozapadno

nemško ozemlje. Pri tem sta bili sestreljeni dve letali, eno pa še ob francoski obali.

Na jugu Anglije so bojna letala podnevi obmetavala več krajev z rušilnimi in zažigalnimi bombami.

Dne 17. decembra je bila pri Bordeauxu

Anglosasi ne morejo nadomeščati ladijskih izgub, povzročenih po podmornicah Osi

Berlin, 22. dec. Pod naslovom »Ena utvara manj« objavlja »Börsen-Zeitung« uvodnik, v katerem piše o ameriskem vojnem potencialu v zvezi s proizvodnjo sposobnosti ladjedelnic, kateri proizvajajo, kakor to izhaja iz dokumentov in neovrgljivih prič, je mnogo, mnogo nižja od števil, ki jih mečejo v svet angloško-ameriški propagatorji. Zelo sumljive so bile tudi izjave, ki jih je pred tednom dni podal v spodnji zbornici minister za britansko proizvodnjo Lyttelton. Ta se je sicer prikazal v spodnji zbornici dobro založen s poročili in spomenicami, ki jih je dal Washington, vendar se jih ni hotel izrpolno poslužiti, temveč se je omejil na kaj meglene izpovedi, sklicujoč se na navedene dokumente le tu in tam in ne da bi poudarjal njih dokumentarno vrednost. V spominu so se besede, ki jih je nedavno izrekel Churchill glede bitke na Atlantiku: »Proizvodnja trgovskih ladij v severnoameriških ladjedelnicah je že preokročila obseg potopitev.« Tako je izjavil angleški premier ob odprtosti spodnje zbornice po poletnih počitnicah tega leta. Londonski »Times« ki se sedaj sklicuje na to izjavo in jo skuša spraviti v zvezo s poslednjimi pomorskimi dogodki, pripominja v nekem kritičnem članku: »Upamo, da optimistična zagotavlja prvega ministra še vedno niso izpodbita in da ustrezajo še vedno nalogam bri-

zasačena in uničena sabotažna skupina, še preden je mogla izvršiti svojo nalogo.

S finskega bojišča

Helsinki, 22. dec. s. Današnje uradno vojno poročilo o operacijah se glasi: Nič omebne vrednega na nobenem izmed bojišč.

tanskega ladjevja v sedanji fazi konflikta.« Najmanj kar lahko rečemo, nadaljuje »Börsen-Zeitung«, je to, da je oblika, v kateri postavlja veliki britanski list svoje vprašanje, zelo značilna; saj ne opogumlja prevec na pozitiven odgovor.

Neki drugi angleški list strokovnega značaja pa izraža svoje dvome v hitrost gradnje ladij tipa »Liberty«, ki naj bi se po problematičnih zagotovilih ameriških strokovnjakov gradile v serijah, dokler bi ta gradnja ne dosegla najmanj šest ladij na dan. Ako te ladije niso iz ledenke, pripominja nemški list, se moramo vprašati, kako je mogoče verjeti takšnim bedastostem. Za dopolnitev negativnih sodb na tem področju pa ne bo odveč, če navedemo priznanje v listu »New York Times«, ki je zapisal: »Ako hočemo uravnovesiti število potopitev s številko novih gradenj, bi morale ladjedelnice proizvajati več ladij za spremstvo, ki bi lahko neposredno pobijale nevarnost osnih podmornic.« To torej pomeni, pripominja berlinski list, da ameriške ladjedelnice nikakor več ne morejo izpolniti vrzeli v trgovskem ladjevju in da bi zato bilo nunjo potrebno zateči se k nadomestilom s tem, da bi se gradile lahke površinske ednice, ki bi se lahko nesredno spoprijele s podmornicami na vseh morjih.

Sodelovanje nacionalne Kitajske z Japonsko

Izjava propagandnega ministra naukinške vlade o obisku Vangšingveja v Tokiju

Tokio, 22. dec. s. V izjavi zastopnikom tiska, je propagandni minister nankinske nacionalne vlade, ki je v spremstvu predsednika vlade Vangšingveja na obisku v Tokiju izjavil, da je namen obiska predsednika kitajske nacionalne vlade v japonski prestolnici ta, da čestita japonskim predstavnikom k sijajnim uspehom japonskih oboroženih sil v prvem letu vojne za Veliko vzhodno Azijo in da ob tej priliki izmenja svoja naziranja z voditelji japonske vlade o nadaljnji poglobitvi sodelovanja obeh držav med sedanjo vojno. Kitajski minister je pripomnil, da Kitajska deli odgovornost Japonske tako v pogledu obnove Vzhodne Azije, kakor v pogledu same kitajske republike. Kitajska nacionalna vlada smatra nadalje, da mora utrditi svoje temelje ne le v interesu Kitajske, temveč tudi v interesu Vzhodne Azije. Minister je nato očrtal politične naloge nankinske vlade ter vojaške dolžnosti nacionalne Kitajske v sedanji zgodovinski fazi in je kot cilj označil nujno potrebo izločenja čungkiške vlade. Ob koncu je poudaril, da bo nacionalna Kitajska vztrajala ob strani Japonske v vsakem trenutku, tako sedaj kakor v bodoče.

Gospodarska ureditev vzhodne Azije

Monakov, 22. dec. s. »Münchener Neueste Nachrichten« razpravlja o gospodarski ureditvi, ki je nameravala Japonska dati velikemu ozemlju vzhodne Azije. List ugotavlja, da bo temelj novega načrta zagotovitev prehrane epite na riž, sojo in ribolov. Ti trije proizvodi v polni meri zagotavljajo vse potrebno preživetju prebivalstva. Na industrijskem področju je nekaj značilnih gospodarskih okrožij, izmed katerih obsega prvo Korejo, Mandžurijo in

severno Kitajsko ter predstavlja gospodarsko področje težke industrije (premog in rude). Temu izrazito industrijskemu okrožju se sedaj pridružuje na pol industrijsko okrožje Filipinskega otočja, kjer bo Japonska izvršila največje spremembe in povečala bivšo ameriško proizvodnjo, zlasti proizvodnjo kositr, kroma, železnih rud, in ustvarila tudi težko industrijo, medtem ko bo sladkorni trs zamenjala proizvodnja bombaža. Tretje in poslednje gospodarsko okrožje pa predstavlja južno področje z Nizozemsko vzhodno Indijo in Birmo, ki ima tipično kolonialni sestav. Na tem področju bo vodilno vlogo prevzela država in prvi znaki tega korporacijskega posega se že vidijo v tem, da je družina Mitsuj v nasprotju s stoletno tradicijo prodala svoje delnice in po isti poti bo šla tudi organizacija Sumitomo. Organizacija filipinskega gospodarskega področja je poverjena vojaški upravi, ki mobilizira v domovini strokovnjake in delavstvo.

Zloraba Kitajcev

po Anglosasih

Šanghaj, 22. dec. s. Iz uradnega londonskega vira se doznava, da je trenutno 12.000 Kitajcev uslužbenih v britanski trgovinski mornarici. Ta vest je v tukajšnjih krogih napravila globok vtis, ker jasno kaže, da čungkiška vlada prodaja kri svojega naroda Anglosasom v upanju, da bi tako dosegla podporo, ki je doslej ni prejela v zadostni meri. Nadalje pripominjajo, da potrjuje to dejstvo tudi težave Anglije pri rekrutiranju posadk za trgovske ladje, ki jih na vseh morjih tega sveta preganjajo podmornice sil trojnega pakta. Zaradi teh nevarnosti se Angleži na trgovskih ladjah seveda radi odpovedujejo Belcem.

Bose o borbi za neodvisnost Indije

Zahrbtnost angleških in ameriških načrtov o usodi indijskega prebivalstva

Berlin, 22. dec. s. Indijski nacionalist Subas Candra Bose je imel sredi govora po radiu, namenjen Indiji. V njem je dejal med drugim:

Iz govorov angleških državnikov je jasno razvidno, da so angleški imperialisti dokončno odklonili predloge za priznanje indijskih zahtev po neodvisnosti dežele. Tu di politika ameriških vladnih krogov se je pokazala tedaj v vsej pravi luči. Zedinjene države teče po svetovnem gospodarstvu. Glede Indije je v tem pogledu zelo zgovorna navzočnost ameriških čet. strokovnjakov in diplomatov v naši deželi. Angleški načrti o poveljni Indiji že sedaj kažejo željo po vedno večji razdelitvi Indije in če bi britanski imperialisti mogli uveljaviti svoje stališče, bi angleška zastava plapolala nad neskončnim številom malih držav, ki so nekoč sestavljale Indijo.

Vlada Zedinjenih držav pa zopet govori zelo mnogo o svoji politiki odprtih vrat v Indiji in o tako imenovanih štirih svobodinah. Nestrepano se moramo vpraševati, zakaj Zedinjene države doma ne izvajajo te politike odprtih vrat. Ameriški zakoni o priseljevanju so v tem pogledu bolj zgovorni kakor hinavski govori in obljube. Tudi sedaj, kakor že v svetovni vojni, skušajo anglosaške sile prikriti svoje prave namene z našopirjeno politiko, toda tisti, ki so brali

nekatero knjige znanih britanskih pisateljev, lahko v polni meri presodijo to propagando. V ostalem pa je v popolnem nasprotju s to propagando tudi barbarsko postopanje, s katerim je britanska vlada že od začetka svojega vladanja nad Indijo pa do danes mučila indijsko ljudstvo. Bilo bi odveč govoriti tu o vseh nasiljih, saj so preveč znana in prekašajo vsa tista, ki jih je sploh kdaj videl svet.

Ob koncu je Candra Bose pozval svoje rojake, ki žive izven Indije, naj prispevajo v okviru svojih razpoložljivih sil tudi sami k tej borbi in naj z vsemi sredstvi podpirajo zatirane rojake, ki žive v Indiji. Ničve, ki misli, da pripada indijskemu ljudstvu, se ne sme izogniti tej sveti dolžnosti, zlasti ne sedaj, ko čakajo indijsko ljudstvo še hudi časi, predvsem Bengalijo, ki je obmejna pokrajina ob Birmi in ki mora pogumno in s ponosom prevzeti nase borbo za osvoboditev Indije.

Hrvatski red za izredne zasluge

Zagreb, 23. dec. s. PoglavlNIK je izdal naredbu, s katero ustanavlja poseben red za izredne zasluge, pridobljene v miru ali vojni za hrvatski narod.

Špansko-portugalsko sodelovanje

Lizbona, 22. dec. s. Španski zunanji minister Jordana, ki zapuša danes Portugalsko, se je udeležil obeda, ki ga je njemu na čast priredil v parlamentu predsednik narodne skupščine. Predsednik je v imenu skupščine in korporacijske zbornice izrekel svoje zadovoljstvo za razvoj špansko-portugalske politike in prijateljskega sodelovanja med obema državama ter je ministru Jordanu čestital za osebni doprinos k sklenitvi prijateljskega pakta med obema državama. Španski zunanji minister je v svojem odgovoru izjavil, da odgovarja tesno sodelovanje med Španijo in Portugalsko, kakršno se sedaj razvija, zgodovinski potrebi in globoki želji španskega in portugalskega naroda. Ko je še opozoril na sorodnost vladnih oblik v Španiji in na Portugalskem, je v svoji izjavi zaključil s pripombo, da tudi to prispeva k popolni povezanosti interesov in ciljev med obema prijateljskima narodoma v sedanjem trenutku.

Lakota v Iranu

Naraščajoča mržnja proti Angležem

Ankara, 22. dec. s. Položaj v Iranu je še nadalje izredno resen. Ponovni poizkusi predsednika vlade, da bi pomiril prebivalstvo z govori, polnimi praznih obljub, niso imeli nikakega vpliva. Nasprotno, še povečali so splošno nezadovoljstvo in razširili krog sovražnikov vlade, ki ji javno očitajo, da si je pustila kupiti od Angležev, ki gospodarijo po mili volji v državi, kakor da bi bili v kakšni koloniji. Majhne količine žita, ki so jih odstopili Britanci, ne predstavljajo niti stotega dela onega žita, ki so ga oni in Sovjeti rekvirirali v polni zvestvi, da bodo s tem povzročili lakoto v deželi. Sicer pa so Angleži razdelili žito samo v Teheranu in deželi n od tega imela nič. Angleži in Američani so objavili, da bodo uvozili — ali bolje rečeno vrnili — 25.000 ton. Od teh 25.000 ton pa jih ni prišlo doslej skoro nič. A če tudi bi prišlo, bi bila razlika med potrebo dežele in razpoložljivimi rezervami še vedno ogromna, tako da bi se strahotna križarja, ki je spravila prebivalstvo v lakoto, niti najmanj ne olajšala.

Splošno razdraženost prebivalstva pa so še povečali glasovi, ki se širijo o skrivnostnem ozadju smrti bivšega predsednika vlade Feregnija, ki se je pogumno postavil proti zlorabam in nasilju Angležev. Po teh vesteh je Bil Fereoni zastrupljen.

Aretacija voditelja

angleških pacifistov

Lizbona, 22. dec. s. Kakor se doznava iz Londona, je londonska policija aretirala generalnega tajnika pacifistične zveze Stuarda Morisa. Obtožba še ni bila objavljena. Moris je bil nekdo častni kanonik katedrale v Birminghamu, a je podal ostavko in se odrekel cerkvenemu redu iz protesta proti zadržanju anglikanske cerkve v sedanjih vojni.

Stavkovno gibanje v Angliji

Lizbona, 22. dec. s. Doznava se, da je na tisoče angleških delavcev sklenilo stavkati tako, da bodo sicer šli na delo, a ne bodo delali v znak protesta proti odpustitvi treh tovarišev.

Inserirajte v »Jutru«

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

Poveljstvo XI. Armadnega zbora

OBJAVLJA:

To poveljstvo že dalje časa proučuje položaj vsakega interniranca v vojaških taboriščih, da se postopno osvobodijo tistih, ki se izkazujejo zanesljivi glede lojalnosti do italijanskih oblasti in imajo odkritosrčen namen za mirno življenje v krogu svojih družin.

Da se med drugim izogne motnjam pri težavnem delu pregleda in presoje položaja posameznih internirancev in da se zatre goljufivo delovanje nesramnih in zahrbtnih sleparjev, ki grabijo ogromne vsote denarja na račun ubogih ljudi s tem, da se izdajajo za zanesljive posredovalce pri vojaških oblasteh,

se »prošnje za osvoboditev« internirancev ne bodo več sprejemale.

Posebna uradna komisija bo naglo zopet pregledala položaj vsakega interniranca. Merilo za osvoboditev bosta pravica in razumevanje; nobeno moledovanje, nobeno posredovanje tretjih oseb, nobeno priporočilo ali pritisk ne bo moglo odvrniti Poveljstva od načina svojega postopanja.

Ta naredba stopi danes v veljavo.

Ljubljana, 24. decembra 1942-XXI.

General Armadnega zbora

poveljnik

GASTONE GAMBARA

Razdelitev božičnih daril potrebnim delavcem, članom sindikalnih organizacij (iz Pokrajinske zveze delavcev)

V nedeljo, 20. t. m. je bila v gledališču Pokrajinske zveze delavcev na Miklošičevi cesti 22 razdelitev božičnih darilov z živim potrebnim delavcem, vpisanim v sindikalne organizacije. Izročitev darov je bila združena s simpatično umetniško prireditvijo, ki so se je udeležile mestne oblasti. Prisostvovali so zastopniki Visokega komisarja inž. Masera, korporativni nadzornik, prof. Budrovich za Zveznega tajnika, predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev dr. Štokar, predsednik Borze dela in strokovnjak tov. Petronio.

Prireditelj se je začel s izvajanjem modernih glasbenih točk, otroškega zbora pod vodstvom učitelja Ambrožiča. Zbor je zapel nekaj lepih in toplo občutenih božičnih pesmi. Sopranistka Stefanija Vuk, spremljala deloma od male V. Hmeljakove, je zapela nekoliko lirčnih pesmi, izmed katerih je dosegla veliko pritrdjevanje zlasti Leoncavallova »Serenada«; bariton Josip Likovč je zapel nekoliko priljubljenih točk. Pevski del je zaključil oktet pod vodstvom g. Slavka Premiča, nato pa so pred razdelitvijo daril govorili predsednik Pokrajinske

zveze delavcev dr. Alujevič, strokovnjak zveze tov. Dal Pra in predsednik Borze dela.

Strokovnjak zveze se je zahvalil prisotnim oblastem ter prošil zastopnika Visokega komisarja, naj Ekscelenci Grazzioliju izreče toplo zahvalo prisotnih za dovoljenje, da je Borza dela lahko določila potrebna sredstva za božično podporo delavcem zveze. Dodal je tudi: To leto bomo imeli vojni Božič, zato je naš namen, da s tem skromnim darom preživimo Božič v družinskem krogu in v vedri radosti. Nato je pozval navzoče, naj dvignejo svojo misel k bojevnikom, ki s krvjo pišejo zgodovino nove Italije, onim vrlim možem, ki se bojujejo na vseh mejah za zmago pravične stvari.

Govor strokovnjaka je bil deležen splošnega odobravanja, nakar je predsednik Borze dela voščil vsem navzočim vesel Božič. Nato se je začela razdelitev daril, ki se je izvršila v ozračju prisrčnosti in med vidnim zadoščenjem in hvalečnostjo vseh navzočih delavcev.

Delo Dopolavora v Italiji

Podtajnik Stranke in predsednik OND sta otvorila ljudsko gledališče v Rimu. Podtajnik Stranke Ravasio in predsednik Dopolavora Gusatti Bonsembiante sta v Rimu prisostvovala prvi predstavi »Ljudskega gledališča«. Predstave se bodo vršile po trgih in večjih dvorščih prestolnice in okolice ter so namenjene najširšim plastem naroda.

Predsednik pokrajinskim tajnikom srednje Italije. V glavnem sedežu Dopolavora je predsednik OND nac. svetnik Gusatti Bonsembiante dal navodila pokrajinskim tajnikom iz Lazia, Toskane, Abruzzov in Mark. Predsednik je dal podrobna navodila za delo v poedinih pokrajinih in je poudaril pomembnost novih zalag, ki čakajo ustanovo v sedanjih razmerah, zlasti na polju avtarkije. Podal je sliko njenega vsrstranskega delovanja in doprinosu k zmagi. Poročilo je bilo zaključeno z živahnim manifestacijam vere v Duceja.

Dopolavoro za Oboroženo silo v novemb. u. Dopolavoro za Oboroženo silo neutrudno deluje v prid tovarišem v sivo-zelenem. Prireja gledališke in filmske predstave in pošilja vojakom na bojiščih pakete. V novemb. t. l. je bilo razdeljenih 18.079 paketov s skupno vrednostjo 144.272 lir. 32 paketov s toplo obleko je bilo poslanih na rusko bojišče, 70 pa na afriško. Okrepčaln je bilo 292.349 vojakov in razdeljenih 54.228 lir podporn med potrebne vojake in take, ki so se izkazali v kulturnih tečajih. Ogledalec, britev, čopice, pip in brisavke ter umivalnega mila je prejelo 101.865 vojakov, 426 vojakov je bilo obdarovanih s športnimi predmeti. Posebne radijske oddaje so prevzale z Domovino vojake najbolj oddaljenih bojišč. Med vojak je bilo razdeljenih tudi 482 sprejemnikov, ki so veljali skupaj 853.140 lir. Zabavnih in okrepčevalnih prireditev, filmskih in najrazličnejših predstav je bilo 2934 in jim je prisostvovalo 1.661.307 vojakov. Obdarovanih je bilo 1.718.486 vojakov z darili v skupni vrednosti 1.916.430 lir.

Živahno umetnostno delovanje milanske ustanove v letu XX. Umetnostni kulturni osek Pokrajinskega Dopolavora v Milanu je pokazal v letu XX. izredno delavnost. V opernem gledališču so dajali najznamenitejša odrska dela, ki so jim prisostvovali številni gledalci. Skupaj so dali 18 oper in 75 igr.

»Kmetijski urad« pri ustanovi v Milanu. Pokrajinski Dopolavoro v Milanu je ustanovil »Kmetijski urad« ki ga vodi strokovnjak. Urad ima namen dvigniti poljedelstvo in rejsko domaćih živali ter nuditi možnost dopolavoristom, da si izpolnijo znanje v tem pogledu. Pri tem bodo sodelovali vsi Dopolavori pokrajine.

Befana za vojake in otroke. Stranka je tudi letos zaupala Dopolavoru, da bo priredil Befano za vojake in otroke, četrto po številu. Obdarovanih bo veliko število vojakov in otrok, predvsem takih, ki imajo očete v vojni, ali pa so ostali brez njih. Vojaški Befani bodo prisostvovali tudi nemški tovariši.

Posebna umetnostna družba za Oboroženo silo v Grčiji. Predsednik ustanove je v sporazumu z ministrstvom za ljudsko kulturo ustanovil posebno umetnostno družbo, ki bo dajala predstave za pripadnike Oborožene sile v Grčiji. Družba, ki šteje nad 30 članov, je že dospela v Atene.

Triestinski dopolavoristi nagajeni. Triestinski Dopolavoro je zmagal v tekmi za najboljšo narodno vojno pesem. Tekmovali so Dopolavori Trieste, Gorizia in Fiume. Od 41 predloženih pesmi jih je bilo 22 triestinskega izvora. Predsednik Dopolavora je nagradilo tri Triestince in enega Goriziana. Razdeljene so bile tudi tolažilne nagrade.

Sivalni stroji za florentinske dopolavoriste. Pokrajinski Dopolavoro v Firenci zelo skrbi za svoje članice, ki imajo številno družino in jim primanjkuje sredstev. V sedežu avtarkidne delavnosti so jim dali na razpolago nekaj sivalnih strojev, s katerimi si bodo lahko zšile raztrgane obleke in perilo, na razpolago pa bo tudi učiteljska šivanja, ki jim bo dajala potrebna navodila. V neki tovarni pletenja in je stavljenih na razpolago 25 sivalnih strojev za članice, ki se žele naučiti šivanja.

predstavo. — Dopolavoro v Chietiju je priredil uspel koncert za vojaške ranjence. — V Aosti je bil v prisotnosti Prefekta in Zveznega tajnika odprt sedež podjetniškega Dopolavora FIAT, ki ima vse potrebne prostore. — Pokrajinski Dopolavoro v Goriziji je priredil nagradni natečaj za najlepše jaslice.

Igralska družba pri ljubljanskem Dopolavoru. Dopolavoro Fasijev v Ljubljani, ki ima zmeraj več članov, je v zadnjem času mnogo pridobil na kulturnem polju. Ustanovljena je bila igralska družba, ki bo dajala najsodobnejše igrice.

Izredno število članov v Milanu. Iz pisma, ki ga je poslal predsedniku Pokrajinski tajnik iz Milana, je razvidno, da je štel milanski Dopolavoro dne 3. decembra t. l. 425.000 članov. Istega dne lanskega leta je štel 41.152 članov manj.

Imenovanje izrednega komisarja za občino Fara

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na osnovi lastne navedbe z dne 25. avgusta 1942-XX. št. 2862 Ga, zaradi razpusta redne občinske uprave v Fari in temu sledečega imenovanja izrednega komisarja ter zaradi potrebe vzpostavitve sedanega izrednega komisarja na temelju čl. 3 Kr. dekreta z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 odredil:

Na mesto izrednega komisarja občine Fara Bukovca Mateja, čigar funkcija preneha obenem, je bil imenovan za izrednega komisarja iste občine Guštin Andrej pok. Antona.

Okrajnemu komisarju v Kočevju se naroča, da izvrši pričujoči odlok.

Ljubljana, 4. decembra 1942-XXI.

Visoki komisar Emilio Grazioli.

Nov silovit potres v Turčiji

Ankara, 22. dec. s. Nov silovit potres je zadal severno in srednjo Anatolijo, zlasti poslednjo, kjer so mesta Ordu, Sivas, Kasamuni Bafra, Tokat, Fatsa in Caisari utrpela občutno škodo. Po doslej dospelih vesteh presega število mrtvih 600 in najmanj toliko je ranjenih. O materialni škodi ni za sedaj še mogoče ničesar ugotoviti, vendar se boje, da je zelo velika, zlasti zaradi požarov, ki so v mnogih hišah nastali po potresu. Oblasti, ki so takoj prihitele na kraj nesreče, so organizirale naglo pomoč.

Nasprotstva med Anglijo in Ameriko

Lizbona, 22. dec. s. Po pisanju severno-ameriških listov bi se dalo sklepati, da skuša angleški veleposlanik v Washingtonu na pritisk londonske vlade že nekaj dni izvesti v natančni in zaključni obliki severnoameriške stališče glede Darlanovega položaja in glede neprijetnega političnega problema, ki je nastal v francoski Severni Afriki. Doznavajo pa se, da severnoameriško tajništvo za zunanje zadeve odlašajo z odgovorom, med tem ko je dokončno odbilo angleški predlog, da bi se v Severno Afriko poslala mešana angleško-ameriška politična komisija.

Kadar prodajáš ali kupuješ — preglej »Jutrove« male oglase!

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil za Slovenijo in Dal-mazijo, osek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodo v zadevi proti

Marušiču Valentinu, sinu Antona in Marije Jelen, roj. 12. V. 1924 v San Paolo, Braziliji, bivajočemu v Ljubljani, nahajajočemu se v zaporu. Obtožen je bil:

a) zločina po čl. 1 Ducejeve naredb z dne 3. V. 1942, ker je v Ljubljani v nedoločenem času do 13. avgusta 1942 sodeloval pri oboroženem krdelu z namenom izvrševanja zločinov proti osebnosti države;

b) zločina po čl. 6 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941, ker je od 5. julija do 13. avgusta 1942 sodeloval v oboroženem krdelu z namenom izvrševanja zločinov proti osebnosti države;

c) zločina po čl. 2 Ducejeve naredb z dne 24. X. 1941, ker je v istih časovnih okoliščinah brez dovoljenja posedoval vojaško orožje in strelivo.

Iz teh razlogov je sodišče na temelju zakona spoznalo Marušiča Valentina za krivega pripisanih mu zločinov in ga kot takega obsodilo v dosmrtno ječo, na plačilo stroškov in posledice, vključno trajni preključ opravljanja javnih služb, na zakoniti preključ in na objavo pričujoče sode v »Piccolu« v Trieste in v »Jutru« v Ljubljani.

Ljubljana, 18. decembra 1942-XXI.

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil za Slovenijo in Dal-mazijo, osek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodo v zadevi proti

Stepišniku Vladimiru pok. Karla in Marije Noj, roj. v Ljubljani 3. septembra 1907, tam bivajočemu, uradniku, nahajajočemu se v bescstvu. Obtožen je bil:

a) prevratne družbe (čl. 4 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je na ozemlju Ljubljanske pokrajine v nedoločenem času in pred 28. avgustom 1942 pripadal združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

b) prevratne propagande (čl. 5 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je v zgoraj omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah s pesmimi in brošurami komunističnega značaja, najdenimi v njegovem stanovanju, delal propagando za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

c) udeležbe pri oboroženem krdelu (čl. 16 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je sodeloval v oboroženem krdelu, ustanovljenem za izvrševanje zločinov proti osebnosti države.

Iz teh razlogov je sodišče na osnovi člena zakona spoznalo Stepišnika Vladimirja za krivega pripisanih mu zločinov in ga kot takega obsodilo v dosmrtno ječo, na plačilo stroškov in posledice, vključno trajni preključ javnih služb, na zakoniti preključ in na objavo sode v »Piccolu« v Trieste in »Jutru« v Ljubljani.

Ljubljana, 18. decembra 1942-XXI.

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil za Slovenijo in Dal-mazijo, osek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodo v zadevi proti

Filipiču Ivanu, pok. Andreja in Frančiške Oblak, roj. v Podlipi 7. V. 1912, bivajočemu v Vrhovcih pri Dobrovi, nahajajočemu se v zaporu.

Obtožen je bil:

a) zločina po čl. 1 Ducejeve naredb z dne 3. V. 1942, ker je sodeloval v združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega in družabnega reda v državi;

b) zločina po čl. 16 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941, ker je sodeloval v oboroženem krdelu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov, predvidenih v isti naredbi.

c) zločina po čl. 2 Ducejeve naredb z dne 24. X. 1941, ker je brez predpisane dovoljenja bil v posesti puške s pripadajočim strelivom. Zločini so bili ugotovljeni v Vrhovcih pri Dobrovi 28. II. 1942.

Iz teh razlogov je sodišče na osnovi člena zakona spoznalo Filipiča Ivana za krivega pripisanih mu zločinov in ga obsodilo v dosmrtno ječo, na plačilo stroškov in posledice, vključno trajni preključ opravljanja javnih služb, na zakoniti preključ in na objavo sode v »Piccolu« v Trieste in v »Jutru« v Ljubljani.

Ljubljana, 19. decembra 1942-XXI.

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil za Slovenijo in Dal-mazijo, osek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodo v zadevi proti

Zakrajsku Stanislavu, sinu Josipa in Tezeje Potokar, roj. 14. VI. 1921 v Lanšću, tam bivajočemu, mizarju, nahajajočemu se v zaporu. Obtožen je bil:

a) prevratne družbe (čl. 4 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941 in dodatkov), ker je na ozemlju Ljubljanske pokrajine do 28. novembra 1942 pripadal združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

b) oboroženega krdelu (čl. 16 Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je v gornjih časovnih in krajevnih okoliščinah sodeloval v oboroženem krdelu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) nedovoljene posesti orožja in streliva (čl. 2 Ducejeve naredb z dne 24. X. 1941), ker je v omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah brez dovoljenja merodajnih oblasti bil v posesti orožja in streliva;

d) poskusa zločina zoper življenje pripadnikov Oboroženih sil (čl. 7 Ducejeve naredb z dne 4. X. 1941), ker je v nedoločenih dneh avgusta in septembra 1942 sodeloval pri treh raznih napadih na življenje pripadnikov Oboroženih sil v Jaki vasi. Napadi so se izvršili s strelnim orožjem iz zasede proti vojakom tamošnje posade.

Iz teh razlogov je sodišče na temelju člena zakona spoznalo Stanislava Zakrajskega za krivega vseh pripisanih mu zločinov in ga kot takega obsodilo na smrt ter na posledice, vključno objavo sode v »Piccolu« v Trieste in »Jutru« v Ljubljani.

Ljubljana, 19. decembra 1942-XXI.

Gospodarstvo

Organizacija kmetovalcev

Ljubljanske pokrajine

V telu zborovanja Pokrajinske zveze delodajalcev, ki mu je predsedoval Visoki Komisar, so predsedniki Združenj podali svoja poročila o delovanju v preteklem letu. V naslednjem podajamo poročila o kmetijstvu:

I. Organizacija

Takoj po ustanovitvi Združenja kmetovalcev Ljubljanske pokrajine na osnovi naredb z dne 15. avgusta 1942-XX št. 80 in po prenosu združenja iz doslej obstoječega Kmetijske zbornice je združenje začelo svoje delovanje v korist zastopanih strok.

Osrednja organizacija združenja je dobila sedaj popolno in dokončno obliko. V mejah možnosti vrše svetniki združenja svoje posle, pričakujejo, da bodo splošne prilike dovolile intenzivnejšo podporo ter ustanovitve krajevnih uradov pri okrajnih poverljivih Zvezah delodajalcev, ki jih je ta zveza že predložila.

Združenje predstavlja zakonito preko 45 tisoč kmetovalcev družinskih starešin, odpadajočih na ravno toliko kmetijskih gospodarstev, ki se obdelujejo pretežno po direktnem sistemu in katerih skupna poljedelska površina znaša 544.493 ha, od katerih odpada 197.730 ha na gozdove. Kmetijska gospodarstva se z ozirom na njih obseg lahko razdele tako:

površina	število gospodarstev
od 1 do 5 ha	23.000
od 5 do 50 »	21.552
od 50 do 100 »	343
od 100 do 200 »	61
preko 200 »	44
skupaj	45.000

V skladu s komisarjevo naredb št. 69 z dne 17. aprila t. l. so priključene združenju a) Slovensko sadjarsko društvo in b) Slovensko čebelarstvo, katerih gospodarstva in produktivna važnost je v resnici znatna. Dovolj je omeniti, da vrši prvo po svojih 51 podružnicah v vsej pokrajini svoje delo v korist 4000 sadjarjev, ki imajo okrog 5500 ha, drugo pa združuje okoli 1000 čebelarjev, razdeljenih na 48 podružnic s skupno 20.500 panji.

V odboru združenja sta Sadjarsko in Čebelarstvo predstavljeno po svojih predsednikih. Predsednik in podpredsednik sta člana sveta in izvršnega odbora Zveze delodajalcev, takisto sta zastopani v kmetijsko-gozdarskem odseku Pokrajinskega sveta korporacij ter v vseh tehničnih in gospodarskih uradih Visokega komisariata. Združenje je tedaj popolnoma vključeno v sindikalni in gospodarski red pokrajine.

Gospodarske vesti

Proizvodnja sintetičnega kavčuka v Italiji. Po informacijah, ki jih objavlja agencija Economica Finanziaria, se gradi v Italiji druga tovarnica za sintetični kavčuk, ki bo po svojem obsegu in produkcijskih napravah ter po svoji proizvajalni zmogljivosti znatno nadkrilila že obratujočo prvo tovarnico.

Hrvatski državni proračun. Te dni je bila skupna seja hrvatske vlade in hrvatskega državnega sveta, na kateri je bil sprejet državni proračun za leto 1943 v višini 1637 milijarde kun.

Nova petrolejska družba na Hrvatskem. Iz Zagreba poročajo, da se je v trgovski register vpisala trdka Hrvatska d. d. za mineralno olje in plin. Namen družbe, ki ima 1 milijon kun začetne glavnice, je pridobivanje zemeljskega olja in zemeljskega plina.

Jesenska setev v Rumuniji. Kakor poročajo iz Bukarešte, je bilo v Rumuniji v jeseni obdelanih 3 milijone hektarjev, od tega je bilo 2,6 milijona posejanih s pšenico, ostanek pa z ržjo, ječmenom in olinato repico. Obdelovalni načrt je skoro v celoti izvršen. Sprito ugodnega vremena je v zadnjih tednih vzkliklo preko 70% pšeničnih posevkov. Navzile pozni jeseni so v zadnjih tednih še v nekaterih pokrajini nadalje orali. Najboljše rezultate javljajo iz Transilvanije (nove rumunske pokrajine onstran Besarabije), kjer je bilo izvršeno 95% obdelovalnega načrta.

Iz gorenjskega trgovinskega registra. V gorenjski trgovinski register so se vpisale nastopne trdke: Alojzij Vavpetič & sinovi, tekstilna industrija, Črna pri Kamniku (osebno jamčijo družabniki, Alojzij Vavpetič st., Alojzij Vavpetič ml. in Karol Vavpetič; obratni predmet: mehanična tkalnica, barvarna in tiskarna; »Sora«, ročna izdelovalnica čevljev, družba z o. z. žiri (osnovna glavnica 22.500 mark; poslovanje: Ivan Kopač, čevljar, Ivan Oblak, čevljar, Fran Mlinar, čevljarški pomočnik); (osnovna glavnica 20.400 mark; poslovanje: Florijan Kopač, Lovrenc Možina, Valentin Pagon, Anton Žakel in Jože Žakel, čevljarški mojstri); »Kovina«, trgovina z železnino, družba z o. z. Kranj (osnovna glavnica 70.000 mark; poslovanje: Rudolf Gajž, Fran Gorjanc, Marija Majdič in Antonija Vider; prokurist Leopold Pelikon); Lekarna Zlatgor, Bled (imennica mr. M. Zamida, prokurist mr. Rado Rebek; Trgovina z živino Mihael Kmetič, Trzin.

Vojno gospodarstvo v Turčiji. Iz Turčije poročajo o novem gospodarskem političnem kurzu, ki gre za tem, uvesti v večjem obsegu načrtno gospodarstvo. Najvažnejši ukrep v tej smeri je ustanovitev urada za vojno gospodarstvo, čigar vodstvo je bilo poverjeno dosedanjemu turškemu trgovinskemu atašeju v Berlinu Alkinu. Istočasno poročajo o načrtu za ustanovitev centralne državne družbe za izvoz in uvoz, preko katere bi se več ali manj monopolizirala zunanja trgovina. Pri družbi bo udeleženi tudi zasebni kapital. Glavnica družbe je predvidena v višini 50 do 100 milijonov turških funtov. Pravila tega velikega podjetja že pripravljajo. Končno je predvidena reforma trgovinskih zbornic in borz. Veletgovina z rižem in maslačimi je že centralizirana v carigrajski blagovni borzi, kar omogoča večjo kontrolo.

Napredujoča industrija. Madžarske. V Budimpešti so bili objavljeni zanimivi podatki o razvoju industrije na Madžarskem v letu 1941. Ob koncu lanskega leta je bilo na Madžarskem 5378 indu-

II. Pogodbena in pomožna delavnost. Proučeni in izdelani so bili razni načrti, od katerih se nekateri uresničujejo, in sicer: 1. pravilnik za kolektivne odnose dela za gozdne in oglarske delavce, 2. mezdni pravilnik za težake in vinčarje, 3. pravilnik za kolektivne odnose dela za vrtnarske delavce, 4. kolektivna mezdna pogodba za težake; razen tega še: a) načrt za zavarovanje kmetijskih delavcev, c) ureditev občinskih kmetijskih središč.

III. Kolektivno in individualno podporno delo

Kolektivno in individualno podporno delo raznih vrst se je vršilo zelo intenzivno. Posebno se je bilo v tesnem sodelovanju z vojaškimi oblastmi napravljenih in posameznim proučenih nad 4500 prošelj kmetovalcev, ki morajo na svoje posestvo zaradi sezonskega dela. Prosilci so po posredovanju združenja vsi dobili potrebna dovoljenja za prehod, kar je bilo v zadoščenju tako zainteresiranim kmetom vojaški oblasti, ki je izrazila svoje živo zadoščenje. Na tak način je bilo mogoče pospraviti letino in znatne množice pridelkov, ki bi bili sicer izgubljeni. Mnogo je bilo individualnih del tehnične in gospodarskega značaja, ki so bila proučena z vsro skrbjo. Slednja se zlasti tičejo krmljenja živine, gnojenja, izbora semen, poljedelskega plodoreda, kmetijske uprave in knjigovodstva, kmetijske zakonodaje, zboljšav kmetijskih stavb itd. Uradi združenja so vedno polni kmetovalcev, ki izkazujejo funkcionarnost svoje polno in očitno zaupanje.

IV. Tisk in propaganda

Revija »Orač«, mesečno glasilo združenja, ki ga kmetovalci zelo cenijo, je bila omejena v obliki in v nakladi. Združenje je razen tega razširilo brošure za agrarno tehniko v zelo razumljivem slogu in je učinkovito sodelovalo pri raznih silniških publikacijah, ki zanimajo kmetijstvo pokrajine.

V. Finančni položaj

Proučujejo se razni načrti za zboljšanje zemljišč, za tehnične in poljedelske izpopolnitve, za racionalni plodored, za izbiro in zboljšanje stanja živine, za ureditve voda, za gnojenje, za poizkusne kulture in industrijskega značaja ter za ureditev in izpopolnitev zavarovalnih sistemov, tečajev za poklicno specializacijo in vzgojo delavstva itd.

Vse to delo teži k izpolnitvi in k organizaciji vsakega gospodarskega, tehničnega, socialnega in proizvajalnega čimtelja. Združenje se je izkazalo kot vrl tehnični, organizacijski in podporni organ za okrepitev kmetijskega gospodarstva pokrajine.

strijskih podjetij, ki so zaposlovala 428.000 delavcev in 45.700 nameščenecv. Število zaposlenih delavcev se je v primeri s prejšnjim letom povečalo za 16,7%, število nameščenecv pa za 15,4%. Vrednost industrijske produkcije je narasla od 4,5 na 5,6 milijarde pengov in predstavlja več kakor polovico madžarskega narodnega dohodka.

V Angliji so ukinili izdelovanje zasebnih avtomobilov. V zadnjih letih je Anglija že ponovno znatno omejila proizvodnjo zasebnih avtomobilov, ki so bili doslej napravljeni na podlagi posebnega uradnega dovoljenja za nakup. Na zahtevo pristojnih oblastev pa so morale sedaj angleške tovarnice avtomobilov ustaviti vsako izdelovanje zasebnih avtomobilov. Obenem je bilo ustavljeno izdajanje dovoljenj za nakup zasebnih avtomobilov.

V Zedinjenih državah pride iz prometa 5 milijonov avtomobilov. Po vestih iz New Yorka napovedujejo v Zedinjenih državah dalekosežne omejitve prometa

KULTURNI PREGLED

Mušič, Sedej, Zonić
Trije umetniki v Jakopičevem
paviljonu

II.

Kakor so postale Cezannove pridobitve splošna last modernega tihotitja v celokupnem sodobnem slikarstvu ter si danes brez njih slikarstva niti misliti ne moremo, tako je tudi znano, da ni svet figurativnih upodabljanj kot specimen nikoli mogel prezirati in zanemarjati tal prvenstvenih figurativnih izkušenj: od klasične do Picassoja. Prav zato, ker je poudarek kompozicij Maksima Sedeja na človeku kot psihološki (duhovni) in slikarski celoti, ki potrebuje plastičnih barvnih modelacij kakor riba vodo, je načeloma, je problem umetniške individualnosti določene vsebine se mnogo bolj povezan na komplicirane prenosne »posplošene« slikarskih likov, na sredstva risbe in ploskve. Sedaj se je lotil figure (ne akta v impresionističnem smislu, sicer ga ne boš razumel), to je likovne kompozicije monumentalno dekorativnega formata in je dosegel v studiju ploskovnih barvnih in tonalnih odnosov tolikšne uspehe, le zato, ker ni nikjer samovoljno »prestopal«, temveč se je organsko in logično razvijal iz svojih lastnih slikarskih podlag. Sedaj si je postavil nove kompozicijske probleme v združevanju obeh glavnih barvnih funkcij: prostornega poglavljanja in ploskovne dekoracije. V tem smislu opravlja barva istočasno dvojno nalogo. Tipične so svetle, deloma lažurne, deloma site, tu hladnejše, tam toplejše skale: modre, sive, bele, rožnate, rujave, črne, v manjših slikah tudi svetlo živi opali, azur, smaragd, rubini. Okrog modrega ozadja v »Sedeji ženi«, v »Dečku v modrem, deloma v »Ležeki ženi« in v »Lastni podobici, celo v »Vidku«, se vrste brez svetlobnih prehodov in zunanjih motenj abstraktno neznani, lirčno senzibilni, vsikdar do podrobnosti preračunani zadetki tankočutne mavricaste palete. Najboljše delo med največjimi velikimi figurativnimi kompozicijami je »Deček v modrem«, čigar barvna in ploskovnoredna tektonika je malodane klasično uravnotežena. Šibkejši nego ostalo v predmetni karakterizaciji je inkarnat golih teles. Preprosta in zato učinkovita je »Lastna podoba«, zelo fino je na pr. »Videk«, dodal bi še iz starejših skupinskih podob mater z otrokom »Pri mizi«, znano študijo »V kavarni« in sijajno scenerijo »Na sprehodu«. Dobri lesorezi in risbe potrjujejo risarski sloves cenjene umetnikove grafike. Izbor Sedejevih 12 olj in grafike je pokazal smeri, ki so umiljevali v slikarjevem lastnem pojmovanju, a so hkrati v razvoju sodobnega figurativnega slikarstva splošno razširjene težnje po izrazitosti in jasnosti.

Jovan Zonić je po rodu iz Črne gore in se je šolal v Parizu, kjer je daljše časa bil. Razstavlja v olju figurativne kompozicije, portret in tihotitje, poleg tega pa obsejni ciklus risb s čopičem, ilustracije za Njegušev »Gorski vijenec«. V olju kaže precejšnjo mero širokopostopne, a vendarle mestoma fino kultivirane barve. V izražanju barvnega in tonskega velurja se prilagaja različnim konceptom slikarskega pojmovanja, tako da bi zgolj konstatacije posameznih vplivov od slike do slike mnogo manj povedale nego oglašajo slikarjeve osebne sposobnosti same, ki se odražajo v celoti visoko stremiške barvne in kompozicijske kvalitete. Naštel bi le troje značilno dobrih del, ki nas z najboljšimi strani seznanjajo z našim gostom: romantična, v diagonalni razporeditvi »Odaliska«, fino pretehtano »Tihotitje z modro(č) vazo« in »Kopalke« (Cezanne, Friesz). Ornamentalno razgibane skupine junaškega epa so izdelane na podlagi svetlobnih kontrastov konture; najboljše listi cikla so nastali iz snovno pestre, vsebinsko zelo hvalne izrazbe pripovednega humorja in komike ljudskih tipov, kakor jih je ustvarila narodna pesem na Balkanu od Homerja do vladike Njeguša.

F. S.

Božični knjižni trg

Vzile vojnim razmeram je letošnji božični knjižni trg prav živahen. Knjiga vzbuja splošno pozornost, postala je darilo, kupujejo jo kot duhovni posladek za največji praznik v letu.

Oglasili smo se v nekaterih ljubljanskih knjigarnah in povsod so nam povedali nekako isto: Po knjigi je tako povpraševanje, kakor že dolgo ne. Predvsem se zahtevajo domači klasiki. Tako v knjigarni Tiskovne zadruge najbolj prodajajo Tavcarjeve zbrane spise in druge svoje izdaje starejših slovenskih pisateljev, pri Novi založbi pa gre najbolj v kup Cankar, kolikor ga je še na razpolago (drugi zvezek je popolnoma razprodan in mora založnica kupovati dobro ohranjene zvezke, če hoče nuditi interesom celotno izdajo v dvestih knjigah). V vseh knjigarnah se mnogo prodajajo sodobni slovenski pisatelji v izdajah »Modre ptice« in »Hram«. Veliko povpraševanje je po nekaterih prevodih iz tujih slovstev, vendar so najbolj zahtevana dela že razprodana. Tako je na pr. Knitlov »El hakim« v izdaji »Dobre knjige« (med tem se tudi brošura izdaja nagiblje h koncu) vzbudil zanimanje za ostale Knitlove spise, zlasti za »Via malac«, ki pa je tudi že razprodana. Izmed novih prevodov, ki se posebno zahtevajo, so Budakov »Ognjišče«, Majocchi »Življenje kirurga«, Salvaneschijev »Paganini in Chopin«. Izmed izvirnih del, ki so izšla v zadnjem času, vzbujajo posebno zanimanje Kociprov »Goričane«, živahno se prodajajo Kette v Koblarjevi izdaji in novi zvezki Finžgarja. Znatno zanimanje je se takoj pokazalo za Debeljakovega bibliofilskega Puskina.

Vzile lepemu številu naročnikov, ki jih šteje »Dobra knjiga« se tudi po knjigarnah živahno kupuje Gulbranssenov roman »In večno šume gozdovi«. Prodajajo se takisto razni romani iz »Slovenčeve knjižnice«.

Med tem sta izdali svoje knjige obe naši knjižni družbi »Vodnikova družba« in »Družba sv. Mohorja«. Prva je objavila lepo opremljeno Vodnikovo pratio, ki po vsebini ne zaostaja za prilikami prejšnjih let, in 208 strani obsegaajo krepko kmečkovo povest Janka Kača »Na novinah«. Med Mohorjevi knjigami je posebno pomembno »Slovensko berilo«, nad 100 strani velike 8° obsegaajoča ljudska antologija naše največje poezije in proze. Poleg kolektarja je izšla v posebni knjigi povest Jana Plestenjaka »Minar Bogataje«, nadaljnja lepovslovna knjiga pa obsega prvi del znamenitega Slenkivčevega romana »Quo vadis« v Gionarjevem prevodu. Tik pred božičem je izdala Nova založba zbirko mla-

Kronika

• Smrt dveh viteзов železnega križa. Na vzhodni fronti je padel po 78. zračni zmagi Heinrich Krafft, poveljnik lovskega letalskega oddelka. Ranam, ki jih je dobil v boju v Tunisu, je podlegel nadporočnik Hans Kürsten, ki je služboval v nekem oklopnem polku.

• Nov italijanski poslanik v Helsinkih. Italijanska vlada je odpoklicala dosedanjega poslanika v Helsinkih g. Cicconardija ter je imenovala za novega poslanika na Finskem ministra Guanarschallia.

• Novinarski jubilej. Novinar Renzo Sacchetti, urednik milanskega »Ambrosiana«, je te dni obhajal 70-letnico rojstva in 50-letnico novinarskega dela. V svetovni vojni je bil jubilar sodelavec ministra Comandina v ministrstvu za propagando.

• Novi italijanski filmi. Scaleri film v Rimu je na delu za niz večjih filmov. Tako so bili zaključeni posnetki za film »Napoleon na Sveti Heleni«. Drugi film je »Carmen«. Za smenjanje tega dela so v Rimu sezidali celo špansko vas. Popularni italijanski komik igra glavno vlogo v veselim filmu »Mladenici z zlatega zapada«, ki smeši ameriško kulturo. Četrty film se imenuje »Otroci nas gledajo« in prikazuje življenje odraslih oseb, kakor ga vidi otroške oči. — Pod naslovom »V senci sv. Justa« je posnela družba »Incon« najvažnejše spomene in lepe točke Trista in starega Tergesta.

• Zaključek šahovskega turnirja v Pragi. V zadnjem kolu praškega šahovskega turnirja je svetovni mojster dr. Aljehin s sijajno igro premagal nemškega mojstra Junga, tako da si zdaj delita prvo in drugo mesto z osmimi in pol točke. Na tretjem mestu jima sledi Folys s 7 točkami, Opočenski in Zita imata vsak po 6 in pol točke, Kottner je nabral 6 točk, Refir s 4, Šamichs 3, Prokop pa 2 in pol točke. Svetovni mojster Aljehin je 6 partij dobil, 5 pa jih je remiziral. Junge pa je dobil 7 partij, 3 je pa remiziral, izgubil pa je igro s svetovnim mojstrom Aljehinom.

• Obedi za otroke v dalmazijskih šolah. Po naredbi Fašistične stranke so šoloobvezni otroci v Dalmaciji deležni šolskih obedov. Kakor beleži AGIT, je v provinci Zari vključenih v sistem šolskih obedov 60 krajev s 5000 otroci. V Zari in Lagosti doseže število otrok, ki dobivajo obed v šolskih menzah, 67% vseh učencev.

• Zamotano sorodstvo. Pred rimskim sodiščem so obravnavali nenavaden primer: Neka žena, ki je bila že nad 20 let ločena od svojega moža, je prejela poziv, naj nastopi zupniščno po ločenem možu in naj jo delj s svojim sinom. Ker pa sama ni imela otrok in ni vedela, da je njen mož imel sina z neko drugo ženko, je hotela sodišče pretentati. Adoptirati je hotela tujega otroka moškega spola, toda prevara je bila pravočasno odkrita.

• Bokser je rešil filmski igralki življenje. Znanj italijanski bokser Primo Carnera je rešil v kinematografskem ateljeju Cincetta pri Rimu neki filmski igralki življenje na ta način, da jo je osvobodil ogromne kače. Efilda Cecchini, znana drsalka, je predvajala orientalski ples s kačo. Med plesom se je kača, ki je bila že poprej ovila plesalko, tako stisnila v svitek, da je jela igralko daviti. Carnera, ki je bil navzoč, je planil pokonci: ter uporabil vso svojo veliko moč, da je kačo ukrotil. Cecchinijeva je seveda prestala smrten strah, ki ga ne bo pozabila.

Z razstave Mušič-Sedej-Zonić
v Jakopičevem paviljonu

Jovan Zonić: Portret

Opozorjamo občinstvo na uspešno razstavo naše mlade slikarske generacije. Razstava ostane odprta čez božične praznike. Kdor je za božično darilo v zalregi, bo našel v obliki slike najlepše darilo.

dinske lirike Cvetka Golarja »Veseli svatek«, opremljeno z risbami B. Jakca in z njegovim portretom pesnika »Veselih svatov«. Za božič so izšli še Vovkov »Bucek«, Greyevi »Jezdec rdeče kadulje«, A. Kallosove »Maševanje svete reke« in Dickensova »Dorritova najmlajša«.

Posebno veliko zanimanje se kaže za mladinsko literaturo. Ta se kupuje vsovpred, kakaj prodrla je spoznanje, da je knjiga v teh časih še najlepše in najcenejše darilo, ki ga polaga Jezusček pod božično drevesce. Posebno zanimanje vzbujajo slikanice »Jutra« in knjigarne Tiskovne zadruge, kakor tudi najnovjše mladinske izdaje, med njimi T. Gasparija »Komedije«.

Ob koncu leta je seveda tudi živahno povpraševanje po kolektarjih. Praktičnim potrebam gospodinjstva seveda najbolj ustrezajo »Gospodinjstvo kolektar« v izdaji knjigarne Tiskovne zadruge. Stara kolektarska tradicija, ki jo je pri nas ustvaril Mohorjev kolektar, se vzdržuje v že omenjeni »Vodnikovi priliki« in v »Slovenčevem kolektarju«.

Izmed drugoročičnih knjig se letos kupujejo predvsem italijanske. Značilno je, da je tudi tu posebno povpraševanje po klasikih. Tako se n. pr. Dante stalno prodaja v vseh mogočih izdajah od velikih

• Preskrba Zari z vodo. V Zari z vsemi silami delajo na obnovi vodovoda v Valneri. Obnova starega vnezijskega vodovoda predstavlja veliko tehnično delo. Vsak dan popravijo ta vodovod za 1200 m dolžine.

• Javna dela v spalatski pokrajini. »Polopolo di Spalato« poroča, da znaša proračun za javna dela v spalatski provinci 14 milijonov lir, od katerih odpade 7 milijonov lir za stvaritve na polju higijene, 6 milijonov lir za cestna dela in pol milijona lir za obnovo železnih poslopj.

• Velik ogenj v delavnici. V Acquaseriji pri Comu je izbruhnil v delavnici Enrica Albertazzija ogenj, ki je napravil v lesnem skladišču 140.000 lir škode. Gasilci so z velikimi napori dosegli, da se požar ni razširil na sosedna poslopja.

• Usodna zmota kmetice. 37letna Cestra Gamba iz Ronce pri Veroni je te dni ponoči čutila silno žejo. Šla je v kuhinjo in si natočila iz steklenice v omari okrepčilo v prepiranju, da nataka liker. Ko se je vrnila v posteljo, jo je jela obhajati še večja slabost. Morali so poklicati reševalce, ki so jo odpeljali v bolnišnico, kjer je kmalu umrla. Preiskava je dognala, da je Gamba izpila namesto likerja tekočino za pokončevanje muh.

• Stoletna starica. V Alessandriji je umrla kmetica Marija Adelade Pizzorno, stara 100 let. Bila je najstarejša ženska v svojem okolišču.

• Petroleja se je napil. Neki čevljarški pomočnik v Valenziji je hotel tovarišem pokazati, da se razume na faksirske čarovnije ter si je dal prinesiti steklenico petroleja. Ko jo je izpraznil na dušek, je hotel pokazati nekakšne vrste umetniški ogenj in je začel petrolej po kapljicah bruhati iz želočca na gorečo žgalko. Nenadno se je pojavil okrog njega velik plamen, obšla ga je tudi slabost in morali so poklicati reševalce, da so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec.

• Smrtna nesreča pri delu. 27letni Pietro Berni in 44 letni Giovanni Morgan sta bila zaposlena na delu pri podjetju Ilva v Tristu. Nenadoma je pridrvel tramvajski voz, kateremu se nista mogla umakniti. Vozilo je vrglo oba delavca ob tla s takšno silo, da je bil Berni pri prici mrtve. Morgan pa je dobil smrtno nevarne poškodbe.

• Stavka raznašalcev časopisja v New Yorku traja dalje. Poskus, da bi se dosegel sporazum z delodajalci, ni uspel. Kolpotevji molijo raznašanje časopisov tako občutno, da mora posredovati policija.

• Smrti 104letne ženske. V San Giorgiu pri Mantovi je umrla vdova Maria Malvezzi Beraldi, po letih najstarejša v okolišču Mantove. Rodila se je 25. maja 1838. Ko je obhajala stoto obletnico rojstva, je prešla v dar Ducejevo sliko in se je prvič v življenju peljala z avtomobilom.

• Pozabljeni petnik. Na kemarijatu milanske policije se je javil advokat Antonio Tribuzio s sporočilom, da je pozabil v vlaku, s katerim se je pripeljal v mesto, 80.000 lir v bonih. Vrednostni papirji se doslej niso našli.

IZ LJUBLJANE

u— Nova grobova. Po dolgi in mučni bolezni je za vedno zapustila svoje ga. **Ema Seljakova**, po rodu Lassignova. Za njo žaluje sopro, tri hčerke, sin in številno drugo sorodstvo. K večnemu počitku bodo blago pokojnico spremlili v četrtek ob pol 15. iz kapele sv. Jožefa na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Po dolgi bolezni je preminila ga. **Fani Dominkova**, soproga šolskega upravitelja na Vrhniki. Pogreb bo v četrtek ob 3. popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah k Sv. Križu. — Naj v mru počivata. Svojem izrekanju naše iskreno sožalje.

u— Hrvatskim državljanom v Ljubljani! Vabijo se vsi državljani Nezavisne Države Hrvatske brez razlike vere, da prisostvujejo skupni božični proslavi, ki se bo vršila dne 24. t. m. ob 1/2 6. uri v prostorih konzulata.

u— V evangelijski cerkvi v Ljubljani! bo na sveti večer ob pol 5 popoldne služba Božja in na prvi dan božiča ob 10. popoldne.

IGRAČE
DARILA

„ciciban“
ZA BOŽIC VABI
ENGELMAN
LJUBLJANA, TAVCARJEVA 3

GOSPODJE. POZOR!

KLOBUČARNA „PAJK“

Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da zgleda kot nov. Lastna delavnica. Zaloga novih klobukov.

Se priporoča **RUDOLF PAJK**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38, Miklošičeva cesta 12. Nasproti hotela Union.

komentiranih in ilustriranih knjig do tistih žepnih izdaj, ki kažejo, da je »sommo poeta« Italije postal in ostal mnogim neke vrste brevir. Sicer se v knjigarnah zahtevajo tudi razne umetniške monografije, pešamezna znanstvena dela, prevodi iz svetovnih literatur, zlasti Mondadorijeve izdaje »Omnibus« in »Meduza« ter pesamezne knjige izrezitve sodebnih prateljev. Izmed nemških knjig se kupujejo predvsem klasiki in znanstvena dela.

ZAPISKI

Repertoar Narodnega gledališa v Ljubljani beleži najnovjši zvezek revije »Il Dramma«, ki je izšel v dvojnem obsegu in priložil med drugim dramo Gina Capriola »Terra se sciscuta« in E. O'Neillova igro »Il grande dio Brown«.

Slavnostne predstave Verdijevega »Falstaffa«. Italija se pripravila na proslavo 50. obletnice nastanka Verdijeve starostne opere »Falstaff«. Milanca Scala bo s to opero otvrdila novo sezono, obenem pa s »Falstaffom« na sporedu mestnega gledališča v Firenzi, kjer bo pel naslovno vlogo baritonist Mariano Stabile. Osebe mestnega gledališča v Firenzi bo potem odrinilo na umetnostno turnejo širom Italije, nastopilo bo pa tudi v Budimpešti, na Dunaju, v Genovi, Veneziji, Tristu in Pragi.

Italijanski oklepni vozovi v pohodu na severnoafriškem bojišču

u— V vrsto naših violinistov-koncertantov bo vstopil naš mladi violinist Jurij Gregorc, ki je lansko leto končal svoje študije na Glasbeni akademiji pri prof. Slaiusu. Z jako lepim uspehom je nastopil že na svojem absolutorijemskem koncertu, na samostojnem pa bo prvič nastopil pred našo javnostjo v sredo 30. t. m. ob 18. v mali filharmonični dvorani. Na klavirju ga bo spremljala pianistka Bzjač, Marta. Podrobni spored bomo priobčili jutri. Vstopnice pa so že v predprodaji v Knjigarni Glasbene Matice.

u— Kako napravimo sladkor doma? O tem nam piše gospodarski strokovnjak: Ob pomankanju sladkorja si lahko napravimo iz sladkorne pese sirup, ki ga s pridom rabimo v gospodinjstvu. Sladkorno peso dobro osušimo, jo porežemo korenine in jo opremo, ne smemo pa je olupiti. Osušeno peso zribamo na ribežnu kakor repo in si sicer toliko, kolikor je enkrat predelamo. Zribano peso denemo v lonec in sicer 4 dele pese in pet delov vode. Zmes kuhamo pri zmernem ognju eno do dve uri. Prekuhamo kašo denemo v manjših množinah v lanen prtiček in jo dobro ozmemo. Boljše je, če imamo pri rokah primerno stiskalnico. Čim toplejša je kaša, tem hitreje in čistejšo iztisnemo iz nje sok. Dobljeni sok denemo v lonec sli emajlirane kotličke in ga kadi dve uri pri zmernem ognju kuhamo in mešamo, da voda hitreje izhlapi. Ko se sok zgosti in je podoben tekočemu medu, je sirup gotov. Z njim napolnimo steklenice in kozarce, v katerih ga lahko hranimo do prihodnjega leta. Iz obroba sladkorne pese dobimo 12 do 14% sirupa, ki nam nadomešča sladkor posebno pri kuhi.

u— Marmelada za božične praznike. Kakor je včeraj objavil Prevod, dobé potrošnike poleg mesa 300 g marmelade na osebo in to na odrezek »G« uradne živilske nakaznice. Marmelado dobe vsi potrošniki, ne samo otroci.

u— Jezikovni tečaji — italijanski, nemški, francoski itd. — v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — prično začetkom januarja. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečajji so uradno dovoljeni. Vpisovanje in informacije dnevno do 19. ure.

u— Najlepše božično darilo je danes dobra knjiga, ki človeka dvigne nad vsakdanje skrbi in mu nudi duševnega užitka in koristne izobrazbe. Posetite Knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

u— Da si Božiček ne bo belil glave, kaj naj prinese prdim otrokom, ga vabimo v knjigarno Tiskovne zadruge, kjer mu bo lahka izbira. Največje veselje bo imela deca, ako dobi barvnike ali barvice in priljubljene slikalnice s »Počice za malec«: »Princeska Zvezdana«, »Kralj Debeluh in sinko Debelnko« in »Prigode porednega Bobija«.

u— Hranilni in posolilni zavod r. z. o. z. v 14 kvadratih, v Ljubljani, vabi vse vlagatelje do višine Lir 3800 (din 10.000), da se v svrhu izplačila njihovih vlog zglašijo v pisarni zavoda, Bleiweisova cesta št. 33 pritičje deono, takoj po božičnih praznikih dnevno od 10. do 12. ure.

u— Vokalni in instrumentalni koncert, ki ga je priredila Radio oddajna postaja E. I. A. R. dne 18. dec. 1942/XXI v Operi v korist Etničnega fonda Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani, je prinesel 5055.50 lir čestega dobička. Vsem sodelujočim in vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do tako lepega vstranskega uspeha se najtopeje zahvaljuje Združenje gledaliških igralcev v Ljubljani.

u— Za božične praznike bomo točili izvrstna sortirana vina: bela, rdeča in črna tudi čez ulico. Se priporoča gostilna Lovšin, Gradščice št. 13.

u— Zapestna ura. srebrna, je bila te dni izgubljena na poti od Resljeve ceste, do tramvaja na Krekovem trgu. Ker je urica spominjala darilo, naj jo pošteni najditelj blagovolji izročiti uredništvu »Jutra«.

Iz Novega mesta

n— Božična umetnostna razstava. Za božične praznike je pripravil Novomeščan prav prijetno presrečeno mladi novomeški akademski slikar Vladimir Lamut, ki je odšel v prostorih trgovine Julija Kobeta razstavo krajin. Mladi umetnik razstavlja sedem olj, dve temperi in okoli dvajset grafik. Vsa dela kažejo motive iz Novega mesta in okolice ter kažejo izreden napredek, ki ga je najmlajši novomeški slikar dosegel v teku zadnjih let. Upamo, da bo novomeško občinstvo s številnim početom ter tudi odkupom del dalo mlademu umetniku zaslužen priznanje.

n— Predbožično razpoloženje. Dolgotrajno lepo jesensko vreme je obetalo, da bo Dolenjsko letos doživelo božične praznike v na lepšem pomladanskem sončnem vremenu. Toda tik pred pričetkom koledarja zme se je temperatura ponovno dvignila in namesto snega je po vsem Dolen-

jskem nastopila prava jesenska deževna doba, ki je spremenila ceste preko noči v prave močvare blata. Kljub temu pa so bili Dolenjci veseli dežja, saj je dolgo suho vreme že popolnoma osušilo dolenjske vode. Zaradi nizke vode so že poldrugi mesec stali dolenjski mlini ter bo sedaj vsaj omogočeno mlino mletje prav za božič tako potrebne moke. Živilski trg je že ves v znamenju bližajočih se božičnih praznikov ter je na trgu iz dneva v dan napredaj več lepših božičnih drevesc, ki so letos izredno poceni.

Iz Hrvatske

Odobritev hrvatskega državnega proračuna. Na eni zadnjih sej hrvatske vlade in Državnega sveta je bil sprejet osnutek državnega proračuna za leto 1943 v višini 16 milijard kun.

Hrvatski legionari imajo svojo himno. Na praznik 8. t. m. je bila prvič izvajana himna hrvatskih dobrovoljcev z vzhodnega bojišča. Besedilo je sestavil in ga uglasbil poveljnik hrvatske legije podpolkovnik Egon Zitnik. Hrvatsko legionsko himno so posneli tudi na gramofonske plošče. Pela sta jo legionarja Julij Predrievac in Zlatko Krček.

Radijske oddaje za hrvatske dobrovoljce. Državna radijska oddajna postaja v Zagrebu bo od novega leta uvedla posebne oddaje za prostovoljce na vzhodnem bojišču. Oddaja bo trikrat tedensko ob 11. zvečer, in sicer ob torkih, petkih in nedeljah.

Gradnja nove pošte v Zagrebu. Poslopje zagrebške kolodvorske pošte je že pod streho. Prvotno je pošto ministrstvo odobrilo za gradnjo 28 milijonov kun, stroški pa so se zaradi podražitve gradbenega materiala znatno zvišali. Poslopje bo na čelni strani štirinadstropno, na dvorišni strani pa trinadstropno. Pošta bo najmodernije opremljena in bo v njej uvedena tudi pnevmatična pošta. Celotna uređitev nove pošte bo stala po sedanjih računih okoli 400 milijonov kun.

Smrtni obsodbe v Zagrebu. Naglo sodišče je obsodilo na smrt tri moške in neko žensko, ker so se v septembru in oktobru neupravičeno izdajali za organe ustaške varnostne službe, vdrli v več stanovanj in jih izropali. Smrtna obsodba nad moškimi je bila izvršena, žensko pa so pomilostili.

Iz Srbije

General Nedić srbskemu narodu. V nedeljo je govoril v beograjskem radiu mlinski predsednik general Nedić. Na začetku svojega govora je ostro obsodil angleško politiko in njene poskuse žrtvovati srbski narod na angleške cilje. Pozval je ljudstvo, naj obrne hrbet Draži Mihajloviću in dejal, da se bo z vsemi sredstvi boril proti njemu in njegovim pristašem. Z besedami: »Rešitev domovine je najvišji zakon, ki ga bom do kraja izvedel«, je ministrski predsednik zaključil svoj govor.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 24. decembra: zaprto
Petek, 25. decembra: ob 15.: Oče naš. Izven. Cene od 18 lir navzdol
Sobota, 26. decembra, ob 14. uri: Peterčkovke poslednje sanje. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. — Ob 17. uri: Ples v Trnovem. Izven
Nedelja, 27. decembra: ob 10.30: Princeska in pastirček. Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. — Ob 15.: Hamlet. Izven. Cene od 18 lir navzdol
Ponedeljek, 28. decembra: zaprto

OPERA

Četrtek, 24. decembra: zaprto
Petek, 25. decembra: ob 16.: Traviata. Izven. Cene od 24 lir navzdol
Sobota, 26. decembra: ob 16.: Gasparone. Opereta. Cene od 24 lir navzdol
Nedelja, 27. decembra: ob 16.: Thais. Izven. Cene od 24 lir navzdol
Ponedeljek, 28. decembra: zaprto

Opozorjamo na premiero Puccinijeve opere »Sestra Angelica« in koreografijo baleta, sestavljenega po Bethovnovi »7. simfoniji«. Ob uprizoritvi bosta vsebina večera. Naslovno partijo v operi bo pela Heybalova, prednico — Polčeva, knežino — Golobova. Režiser: R. Primožič. Koreografijo 7. simfonije je napravil po zamisli Mjansina M. Kürbosa. Muzikalno vodstvo večera ima dirigent Neffat, prevod opere je napravil Niko Štritar.

SPORT

Mladega sportnika
ni več

Včeraj popoldne so v Štepanji vasi položili v začetni grob Otona Gregoriča, starca komaj 27 let, ki ga je iztrgalo iz vrst sportnikov in ljubljanskega kluba Ilirije. Gregorič je bil sportnik z vsem srecem, posebno pa je živel za zimsko borbeno igro — hokej na ledu. Kakor njegovo moštvo Ilirije sploh, tako je spadal tudi on med pionirje te sportne panoge v naših krajih. V nekaj letih marljivega treninga se je povzpelo do velike spretnosti, tako da je zavzel eno vidnih mest v moštvi, ki je več let branilo državno prvo v bivši Jugoslaviji in večkrat nad vse častno igralo tudi v tujini. Z državnim reprezentanco ali kot predstavnik lede Ljubljane je pokojni Oton gostoval na ledenih ploščah po Švici, Nemčiji in Rumuniji in pri vsaki se tako težki preizkušnji postavil svojega mošta. Med tovariški sportniki in sportnim občinstvom je posebno zaradi mirnosti užival splošne simpatije.

Naj mu bo lahek prerani grob, mi ga bo mo ohranili v častnem spominu!

Čudni poklici

med močnimi možmi

Kaj vse so amaterski boksaarji po poklicu

Sportniki v poklicih, to je vprašanje, ki je resda tesno povezano z udeleževanjem vsakega posameznika — včasih je sploh življenjskega pomena in je od njegove dobre ali slabe rešitve odvisna vsa kariera sportnika — mu pa v splošni oceni in zanimanju za posameznika pripisujemo samo postranski pomen. Zato je sem in tja prav zanimivo pogledati, kje in kako vse se udeležujejo razni majhni in veliki sportniki, ki jih mi poznamo samo po njihovih nastopih in nam je slednjič prav vseeno, kaj počnejo v svojem zasebnem življenju.

V rokah imamo nekaj takih podatkov, ki se nanašajo na dolgo vrsto amaterskih boksaarjev, med katerimi so si nekateri izbrali zelo različne poklice. Nekateri teh močnih mož so v svojih poklicih bavili s tako nežnim in podrobnim delom, da bi jim po tem samem prav gotovo ne prisodili, da so sposobni položiti svojo trdo pest na nasprotnika s tako silo, da je lahko v 10 sekundah premagan, ker se ne more več pobrati. Teoretično vsaj je vsak boksaar zmožen takega udarca in ga tudi mora biti, ker sicer ne more na deske.

Znano je, da je mnogo švedskih tekačev, med njimi mnogi najbolj slavni, nameščenih pri gasilcih, pri katerih tu in tam lahko tudi keristno uporabijo svoje izredne sposobnosti v hitrosti. Nemški amaterski boksaar Nürnberg, o katerem je bilo zadnjič čas precej govora, je po poklicu kamnosek, kar je brez dvoma tudi primerna stroka zanj in bolj ali manj v skladu med poklicem in njegovim delom v sportu. Če bi si sportniki res izbirali »prave« poklice, potem bi morali biti med veslačji sami pomorski kapitani ali vsaj mornarji, pri rokoborci pa predvsem policisti. Toda praksa je vse drugačna, kajti mnogo je primerov, v katerih sport služijo vprav za uravnoteženje med poklicnim delom in sportnim udejstvovanjem v večji neverjetni obliki. Kdor prebada po pisarnah, hoče, v prostem času imeti svojo široko prestop v teh ali voznjak, kdor opravlja ves dan nežni posel brivca v zaprti delavnici, oni hoče zvečer prebiti v napornih telesnih vajah, recimo kratko in malo kot boksaar.

Izredni primer, da je brivec šel med boksaarje, je znan iz Švice, kjer imajo svojega uspešnega brivca-boksaarja v odličnem Siegfriedu. Mož ima svojo brivnico, in sicer prav elegantno in moderno, kjer ima ves dan dovolj opravka v svoji vse prej kakor fizično težki obrti, je pa tudi na nekaj dosegel lepe uspehe. Naši viri nam dajejo v nadaljnjem še celo vrsto zanimivosti prav o poklicih in boksaarskih vrstah, predvsem iz Švice in Nemčije.

Med raznimi boksaarji, od katerih sta bolj znana že prej omenjeni Nürnberg in Obermauer, so zastopani zelo pestri poklici, kakor na primer: Eden je v službi pri družbi, ki ponudi s svojimi ljudmi zaklepa in straži hiše, drugi je spet strojevodja pri železnici. Precejšnje število te vrste sportnikov je prišlo iz vrst mehaničnega ali gradbenega delavstva, kjer imajo prav za prav tudi v poklicu dovolj težkega dela. Neki Schneider je spet zaposlen v fini mehaniki obrti, ki zahteva največje neženosti in je po svojem značaju najmanj v sorodu z boksaarsko pestjo. Oni Obermauer, ki zadnjič čas tudi leze v osredje, je v poštni službi, kjer bo slej ali prej dodeljen k liniji za prodajo znamk, ker pravijo, da je dobil najboljšo oceno zaradi ljubeznivega in pripravega vedenja nasproti kupcem. To tudi ni lastnost, ki bi jo lahko kar povprek pripisal vsakemu aktivnemu prišaku boksa.

Taki in podobni pregledi bi bili prav zanimivi tudi z domačega torišča, toda žal so podatki o trenutni zaposlitvi naših sportnikov preveč nepopolni, da bi se dali zbrati v toliko zanimivem sestavku, tem bolj, ker mnogih izmed njih že nekaj časa nismo videli na terenu in ni znano, ali se niso med tem posvetili drugačnim strokam.

— Stari francoski tekač Ladoumègue spet amater. Kakor smo nekje že zabeležili, je nekdanji evropski in svetovni rekorder na srednjih progah Jules Ladoumègue zaprosil pri atletski zvezi za zopetno uvrstitev med amaterje. Mož je pred tem že 11 let služil svoj kruh v profesionalnem taboru, kjer pa ga je zadnji čas brčkone bilo premalo. Mimogrede je med tem dosegel tudi 36. leto starosti, kar je za amaterja na tekaštvu več kakor preveč, da bi se mogel kakor koli uveljaviti, ne glede na to, ali formalno izpolnjuje vse pogoje. Primer Ladoumèguea samo dokazuje, s kakšni plodonosnimi posli se bavi francoska atletska zveza in kako učinkovito rešuje vprašanje zopetne francoske atletike, ki je v zadnjih časih izgubila skoraj ves stari sloves.

— V Ameriki mečejo kopje preko 80 m? Milanski sportni dnevnik objavlja — seveda z vso potrebno rezervno — senzacionalno ameriško vest, da je tamkaj neki atlet Emerson McKenzie — dozdaj se še nikoli ni pojavilo to ime med ameriški atletski — zaučal kopje do 80,22 m. Ta znamka bo, če bo kdaj verificirana, seveda daleč prekašala svetovni rekord te vrste, ki ga od l. 1938. z 78,70 brani znani Finck Vrijō Nijkanen. V ostalem smo že dejali, da je treba ameriške rekorde jemati zelo previdno, ker običajno o njih do mednarodnih forumov ne ostane nobenega sledu. Približno enako pot je šla menda pred kratkim tudi vest o najdaljšem troskoku nekoga Warstrunga do 16,12 m, o katerem pa je zdaj spet vse tiho.

Opozorilo

davkoplačevalcem

Prijava na novo odprtih ali tekočih računov

Davčna uprava opozarja vse delniške družbe (razen zavarovalnih, družbe z o. z. in vsa podjetja zavezanca voditi poslovne knjige (»knjižabice«) v smislu čl. 53 a zak. o nep. davkih), da morajo prijaviti davčni upravi v smislu določil tar. post. 37 o t., najpozneje do 15. januarja 1943 vse v II. polletju 1942 na novo odprte ali tekoče račune. Taksa znaša 12 L za vsak odprt ali tekoči račun, prijava se mora priložiti v originalu in prepisu. Odgovarjajočo takso je treba v kolikih prilepiti na original. Tisti zavezanci, ki v minulnem polletju niso imeli na novo odprtih ali tekočih računov, so dolžni prav tako predložiti prijavo, ki pa ni zavezana taksi. Dalje opozarja davčna uprava na kazenske posledice: Kdor ne prijavi tek računov, se kaznuje s plačilom trikratne takse poleg redne; tisti pa, ki niso imeli odprtih ali tekočih računov in tega ne prijavijo, se kaznujejo z globo 190 lir. Vse družbe in podjetja, ki so zavezana polaganju teh prijav pa iz vsakršnegakoli vzroka ne vršijo poslovanja — ne obratujejo, a v trgovskem registru še niso zbrisani, prosi davčna uprava, da ji to prijavi.

Plačevanje uslužbenškega davka v davčnih znamkah

Vsi delodajalci, ki morajo po določilih čl. 100 zakona o nep. davkih plačevati uslužbenški davek v davčnih znamkah, se pozivajo, da v smislu zakonitih naredb predlože tekom meseca januarja 1943 podpisani davčni upravi v pregled knjižice za uslužbenški davek radi ugotovitve če so uslužbenški davek pravilno in redno plačevali v davčnih znamkah. Če ne predložijo knjižice se bo proti njim postopalo po določilih čl. 139 odnoznoma v primeru davčne utaje po čl. 142 nov. davč. zakona. Iz davčne knjižice mora biti razvidna plača uslužbenca leta 1942, odpadajoči uslužbenški davek ter specialni doprinosi. Davčne knjižice naj predlože delodajalci s posebnim seznamom v dvojniki, na katerem morajo biti vpisani vsi uslužbenci ter za vsakega uslužbenca celoletni zaslužek in odpadajoči 1/10% bednostni sklad.

Narodni obrambni fond — vlaganje prijav za odmero za l. 1943-XXI

1. Zaradi pravilne odmere obrambnega fonda morajo predložiti davčni upravi nekolikovane prijave vsi moški davčni zavezanci, stari preko 30 let, ki imajo predpis na neposrednih davkih in to samci, oženjeni in vdovci brez otrok. Onim davčnim zavezancem, katerim so otroci pomrli in sedaj nimajo nobenega otroka, prijavi ni treba vlagati.

2. Vlože naj prijave tudi oni davčni zavezanci, ki imajo 3 ali več živih zakonskih otrok izpod 21 let starosti. Te prijave mo-

rajo biti kolekovane s Lir 4.— V prijavi je navesti imena in rojstne podatke otrok ter nato resničnost podatkov na prijavi potrditi na Mestn. poglavarstvu.

3. Prijavo naj vlože tudi vsi oni davčni zavezanci, ki imajo skupen predpis na zgradbarini ali pridobitni. Vse solastniki naj vlože skupno prijavo, na kateri naj bo razvidno, koliko solastnikov je, s katerim deležem je kateri soudeležen in podatki pod tek. št. 1 oz. 2.

Prijava je vložiti v času od 1. do 31. januarja 1943-XXI.

Prijave vložene po 31. januarju se pr. odmeri obrambnega fonda za leto 1943 ne bodo upštevale.

Tiskovine za prijavo se dobe pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/II. soba št. 3.

Z Gorenjskega

Na Bledu je bilo veliko zborovanje kmetov. Številne udeležence je nagovoril deželni svetnik dr. Hinteregger in pozval navzočne, naj v nepriljubljenem razgovoru povedo svoje stališče do vseh gospodarskih vprašanj. Razvil se je pristrčen razgovor, ki je mnogo doprinesel k obojestranskemu razumevanju. — Na tekmovalni progi na Straži dela, ki jih izvršuje občina, naglo napredujejo in bo proga najbrže še to zimo odprta.

V Bohinjski Bistrici je bil zadnji nedeljo apel uradnih vodij narodnosocialistične stranke in Volksbunda. Vodja oporišča Putz je v daljšem govoru pojasnil pomen in namen narodnosocialističnega skrbstva in zbirk za zimske pomoči. — Pod vodstvom otroške volitve se je istega dne popoldne razvil predbožično slavlje številno navzoče mladinske skupine. Jelkov venec je krasil belo pogrnjeno mizo, na kateri so se z jelkovih vej odražale poslastice. Petje in deklariranje je pričaralo pravo božično razpoloženje.

Kmečki zborovanje. Nad sto kmetov iz vasi Sv. Križa nad Jesenicami se je zbralo na zborovanju, kjer je govoril deželni svetnik dr. Hinteregger. Govorili so se o vseh gospodarskih vprašanjih ter povedali svoje prošnje in priitožbe.

S Svete Katarine poroča gorenjski tednik, da je zbirka za l. 1943 za zimske pomoči dala doslej najlepšo vsoto 45 pfenigov na posameznika. — Gospodarski kmet, ki apel v Lomu in Dolini je ob številni udeležbi kmetov in gospodinji lepo uspel, štabni vodja Mayer in uradni vodja Ladstetter iz Radovljice sta v svojih izjavah razložila težnje modernega kmetijskega gospodarstva s posebnim ozirom na vojni čas.

Žene iz Podkorena so odposlale za vojaške bolnišnice v Celovec pet zabojev s preko 300 kg kuhane marmelade iz borovnic. Kranjskogorske žene pod vodstvom voditeljice Eme Lautizarjeve pa so poskrbele za to, da je imelo božično obdarovanje vojakov s pomočjo zbirke žile popoln uspeh. V Lautizarjevi pekarni so doslej spekli že precejšnjo količino izvrstnega strokovno pripravljene peciva in ga nekaj že oddali svojem namenu.

Člani koroškega Volksbunda v Poljanah so bili zadnji nedeljo zaobljubljeni in sprejeti v skupnost. Govoril je krajevni skupni vodja, ki so mu novi člani svečano obljubili, da bodo zvesto sledili Führeru. Slovesnost se je zaključila z zbirko za zimske pomoči. — Poseben dogodek za krajevno skupino je bilo, kakor poroča gorenjski tednik, novaneženje malih mož za oboževanje sil. Ponosni, da so bili potrjeni k najboljši oboževanju sil sveta, so se vračali mladi novaki vriskajoč in pojoč domov.

Nov sportni prostor s kopališčem nameravajo zgraditi v Zireh. Pripravljalna dela so že začeli. Posebna zahvala za to gre sportnemu poverjeniku Alberju. — Med kroniko iz Zirov poroča gorenjski tednik med drugim, da je delavec Pečelin v najkrajšem času postavil svoj dom v surovem stanju in se bo spomladi že vselil. — Napredovala sta orožniška višja stražmojstra Brüggemann in Klein za okrajna višja stražmojstra. Klein je bil kmetu po imenovanju odpoklican k vojni žandarmeriji. — Kot krajevni uradni vodja narodnosocialističnega skrbstva se je poslovil g. Domnig, na njegovo mesto pa je bil postavljen kmet Jašovec. Slednji je začel svoje delovanje v polno zalovljivost vseh podpore potrebnih rojakov.

V Homecu-Radomlju je bil pred kratkim v strankinem domu apel sodelavcev Volksbunda. Oporišni vodja Cajhen je izrekel delavcem svojo zahvalo in poudaril pridnost blokovih in celinskih vodij. Propagandni vodja Hans Javornik je bil zaradi službene zadržanosti oproščen svoje dolžnosti. Vodstvo propagande bo prevzel Andrej Pichler. Na njegovo mesto je bil za celinskega vodjo imenovan Vili Ladstätter. V šenčurju pri Kranju je umrl tajnik tamkajšnje kranjske krajeve Bricej. Podlegel je srčni bolezni. Dolga leta je uradoval v polno zadovoljnost in upravljal občinsko tehniko. Smrt je pokosila tulj 3-letnega sinčka posestnika Franca Globoč-

nika. — Pod vodstvom mladinske voditeljice Alme Verbičeve je odpovala večja skupina deklet v Lienz. — Prebivalstvo krajevne skupine je darovalo vojakom 350 kokoši, ki so jih poslali v Celovec. — Ker so lepaki po hišah in drevnih kazali vaško sliko, so postavili na vaškem trgu novo tablo za plakiranje.

Drobne zanimivosti

Tihotapeci sladkorja v Ameriki. Po vesteh južnoameriških listov postaja stiska s sladkorjem v ameriških državah vedno večja. Sladkorja pa nimajo samo tisti, ki si ga ne morejo nabaviti za visoke cene, dočim ga tihotapeci prodajajo na debelo. Tatvine sladkorja v skladiščih in trgovinah so na dnevnem redu.

Židje na Francoskem ne smejo potovati. Francoska vlada je z namenom, da prepreči vsako delovanje židov po državi, izdala splošno prepoved potovanja za židje. Generalni komisar za židovska vprašanja pa je pretekli ponedeljek napovedal v višjanskem radiu, da bo tudi v pokrajinah, ki doslej niso bile zasedene, uvedena obvezna nošnja židovske zvezde.

Višgalica povzročila požar. V Loanu je nastal ogenj v stanovanju Freccera Carmelina zaradi nespretnosti njegove žene, ki je vrgla preostanek tleče višgalice v zabojček z drvmi. Ponoči je iskrica zanetila ogenj in nastal je požar, ki je naredil veliko škodo na pohištvo. Škoda je tem obštetnejša, ker pohištvo ni bilo zavarovano.

Železniška nesreča na Švedskem. Na švedski postaji Vagenhaer je zavozil mešanec v tovorni vlak. En potnik se je ubil, več je bilo ranjenih, gmotna škoda pa je precejšnja.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 24. DECEMBRA 1942/XXI.
7.30: Slovenska glasba. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. 13.25: Koncert Oscarja Sale. 13.40: Skupino mladih talistov »Città di Milano« — vodi dirigent Castellazzi. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert Radješkega okrestra, vodi dirigent D. M. Sijaneč. — Glasba za godala. 14.50: Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovenski. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.15: Nove plošče Cetra. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Operna glasba. 20.00: Napoved časa. Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.45: Prenos iz konsertov »G. B. Martinie« v Bolgini: koncert vodi dirigent Cesare Nordio, sodelujejo Ines Maria Ferraris, Mario Bitelli e Irene Fuser. — V odmoru: predavanje v slovenski. 22.00: Orgelski koncert Pavla Rancigaja iz cerkve Sv. Petra v Ljubljani. 22.30: Božične pesmi. 22.45: Poročila v italijanski. 23.00: Koncert organista Luigija Renzija. 23.30: Božična glasba. 24.00: Prenos polnočnice iz kapele vojaške bolnice »Celio« v Rimu.

Mali oglasi

Službo dobi

Dekle srednjih let
zmožna samostojnega gospodarstva, želi službo k majhni družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna«. 19008-1

Briv. pomočnika

sprejem takoj. Plača prvovrstna. Gjud, Stari trg št. 30. 18050-1

Služkinjo

pridno in pošteno iščem. Nastop 1. januarja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dve osebi«. 18052-1

Gospod. pomočnica

zmožna vseh hišnih del, ki ima rada otroke, sprejemno na ugodno mesto z januarjem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17934-1

Postrežnico

potrebujem 3 ure dnevno, tržno, pri sv. Krištofu, — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18059-1

Vajenci (ke)

za frizersko stroko takoj sprejem. Novi trg - Breg št. 1, Fr. Cokan. 18000-44

Kupim

stavbno parcelo, hišo ali posvetilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tudi za dolžnost«. 18026-20

Službe išče

Trg. pomočnica
z večletno prakso, išče službo v trgovini z mehanikom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18058-2

Pouk

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4

Kupim

Klav. harmoniko
po najučinkovitejši metodi poučuje gospod. Naslov pristi v ogl. odd. Jutra pod »Uspešno«. 18051-4